

Lyhyen aikavälin ennusteiden seurantaraportti 2025

Timopekka Hakola, Henna Iire, Meeri Kesälä, Sergei Lahti,
Martti Rasimus, Sari Toro

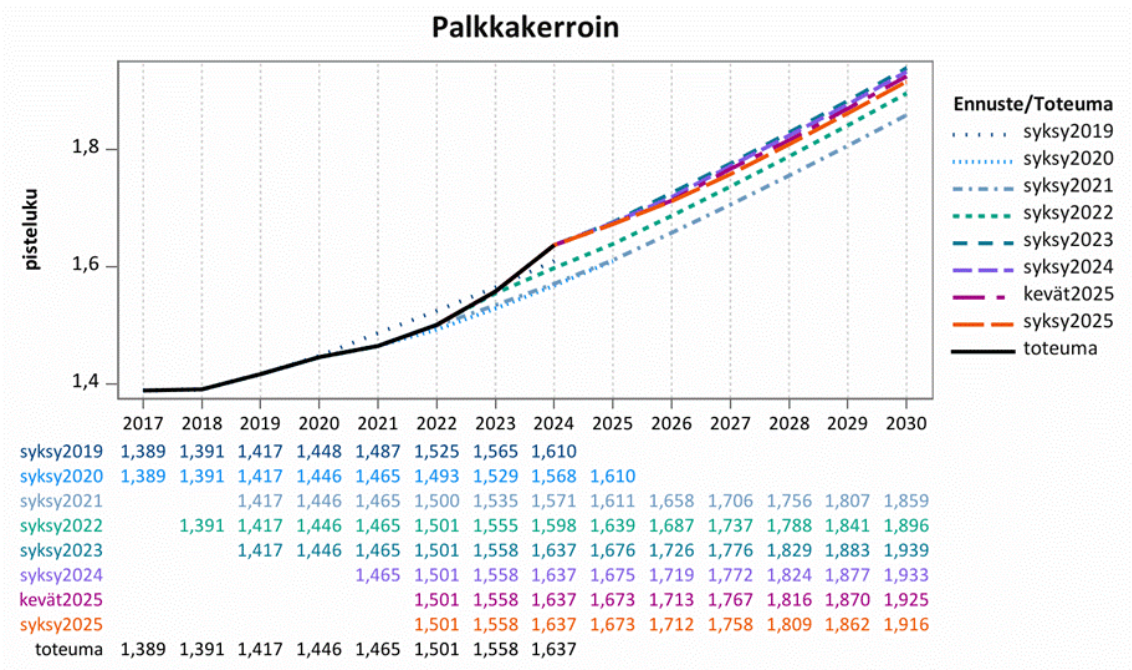
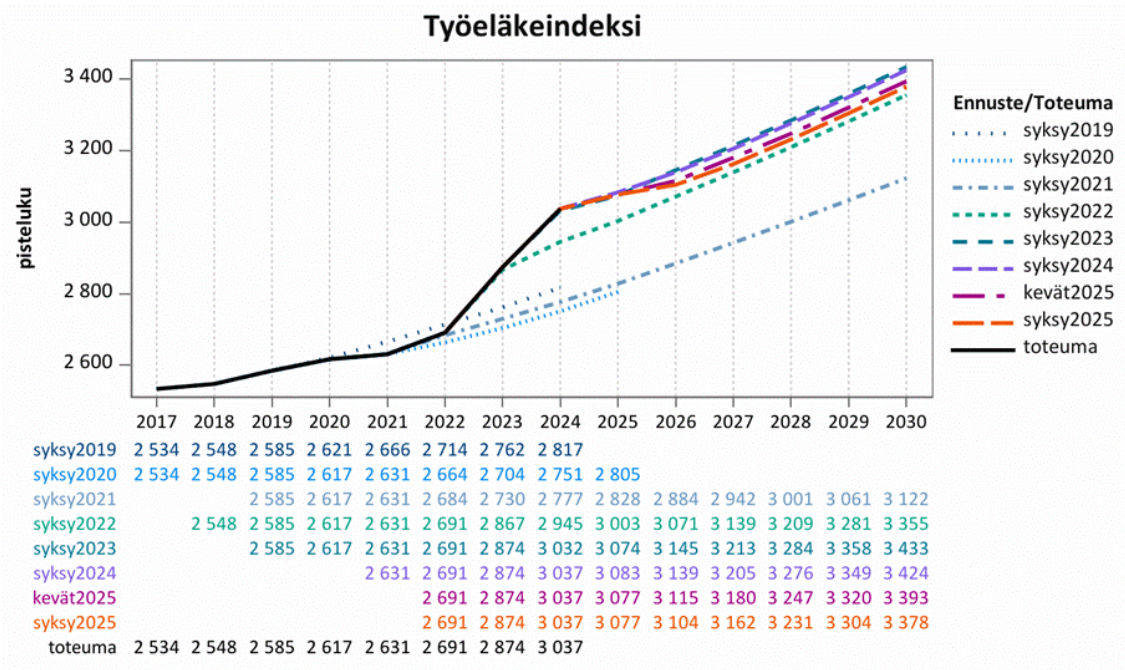
Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Eläkemennoennuste

Eläkemenon ennusteet

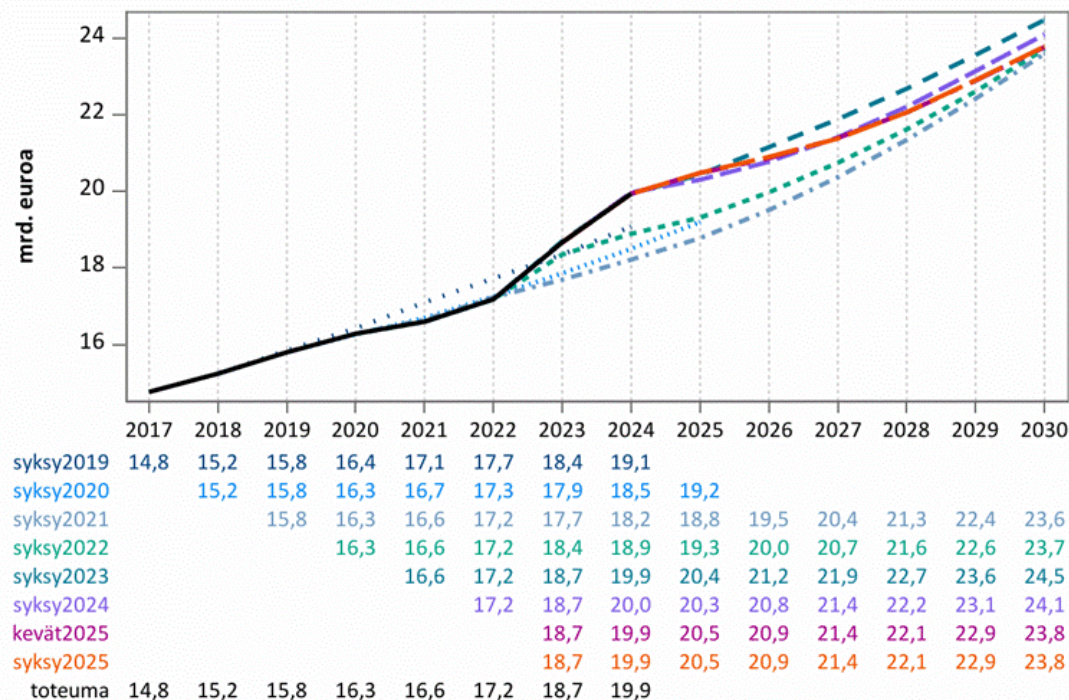
- Seurantaraportissa on eläkemenoennusteet syksystä 2019 syksyyn 2025. Lisäksi mukana on ennuste keväältä 2025.
- Esitettävät tulokset
 - Kuviot eläkelajien eläkemenoista yhteensä: TyEL-MEL, TEL-L, YEL, palkattomat, VEKL
 - Kuviot TyEL-MEL-eläkemenosta eläkelajeittain
 - Syksyisin tehdyt ennusteet olivat osa TyEL-maksun perusteena olevia lyhyen aikavälin ennusteita. Poikkeuksena YEL-eläkemenosta syksystä 2023 alkaen ja VEKL-eläkemenosta kevästä 2025 alkaen tehdyt ennusteet, joka tehtiin valtion osuuksien ennusteita varten.
- Ennustemalli
 - Ennustemalli on yksinkertaistettu tilasiirtymämalli, jossa eläkemenot ennustetaan eläkelaki- ja eläkelajikohtaisesti ikäryhmittäin. Kuntoutusraha-, perhe-eläke- ja TEL-L-eläkemenot ennustetaan tilasiirtymämallista poikkeavilla menetelmillä.
 - Tilasiirtymiin eli ikäryhmien siirtymisiin eri eläkelajien ja aktiiviväestön kesken liittyvät lähtötiedot ovat karkeasti ottaen samat kuin Eläketurvakeskuksen pitkän aikavälin laskelmilla.
 - Ennusteella huomioidaan kuluvan vuoden osavuositilastot eläkemenosta ja tulos sovitetaan vastaamaan kustannustenjakotietoja.
 - Ennustemallin tuottamat tulokset on skaalattu siten, että ensimmäisestä ennustettavasta vuodesta laskien 15 vuoden päässä (syksyn 2024 ennusteisiin asti 10 vuoden päässä) olevien ennusteiden tulokset vastaisivat Eläketurvakeskuksen pitkän aikavälin laskelmien tuloksia.
- Ennustetut euromäärät esitetään käyvin hinnoin. Työeläkeindeksin tai palkkakertoimen vaikutusta ei ole poistettu. Seuranta indeksiennusteista esitetään seuraavalla dialla.

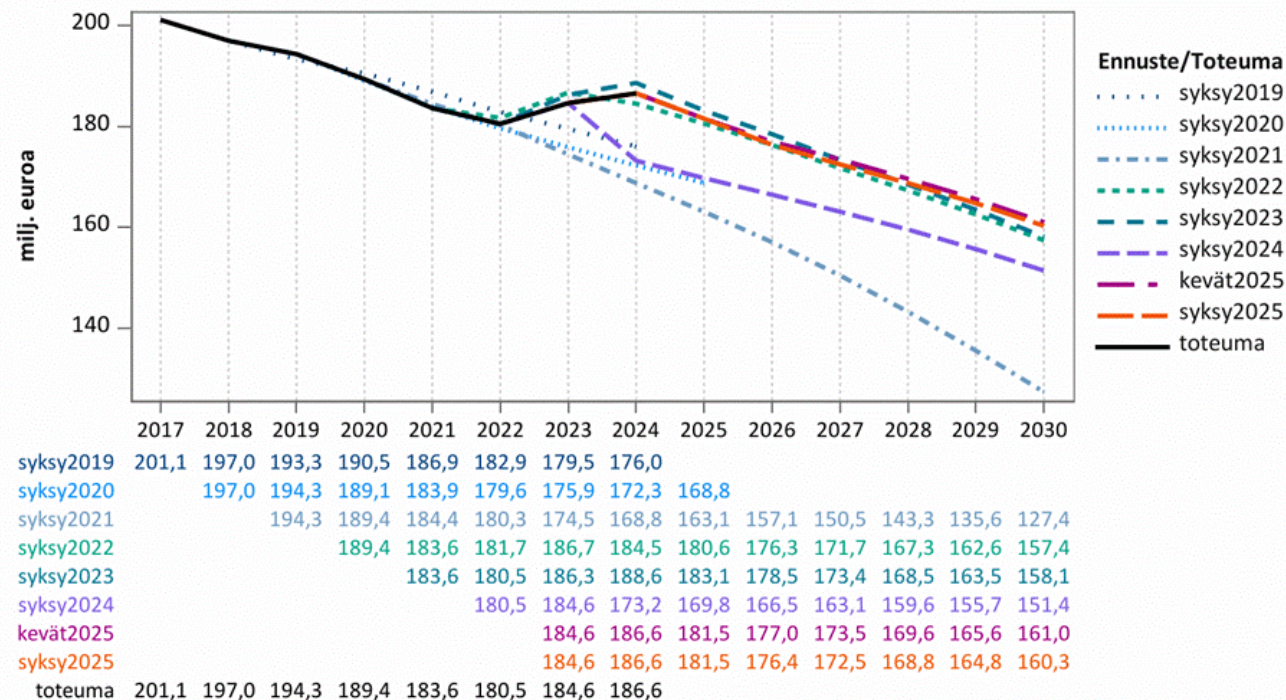

- Työeläkeindeksi, palkkakerroin ja ansiotasoindeksin muutos ennustetaan Eläketurvakeskuksen suhdanne-ennustemallilla
- Indeksejä käytetään eläkemenoennusteen oletuksina
- Indekseillä on suora vaikutus työeläkkeisiin. Indeksikorotukset huomioidaan työeläkemenoennusteessa seuraavalla tavalla:
 - työeläkeindeksillä tarkistetaan vuosittain maksussa olevat työeläkkeet
 - palkkakertoimella tarkistetaan karttuneet eläkkeet (eli eläkkeet, jotka eivät ole vielä maksussa)
 - ansiotasoindeksillä korotetaan uusien eläkekattumien määrät (vuosittaiset karttumalisäykset)

TyEL-MEL:n mukainen eläkemeno

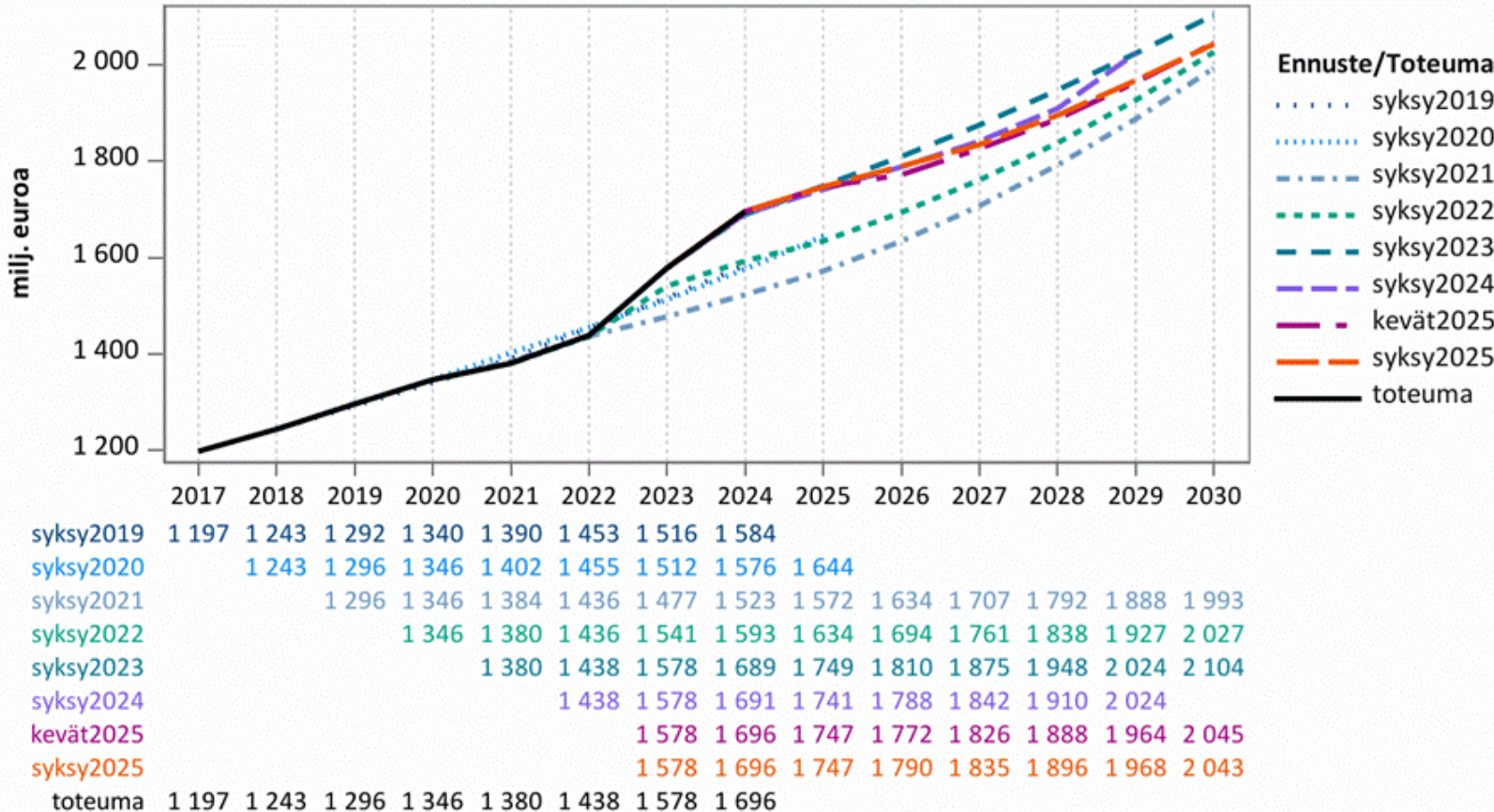

TEL-lisäeläketurvan mukainen eläkemeno

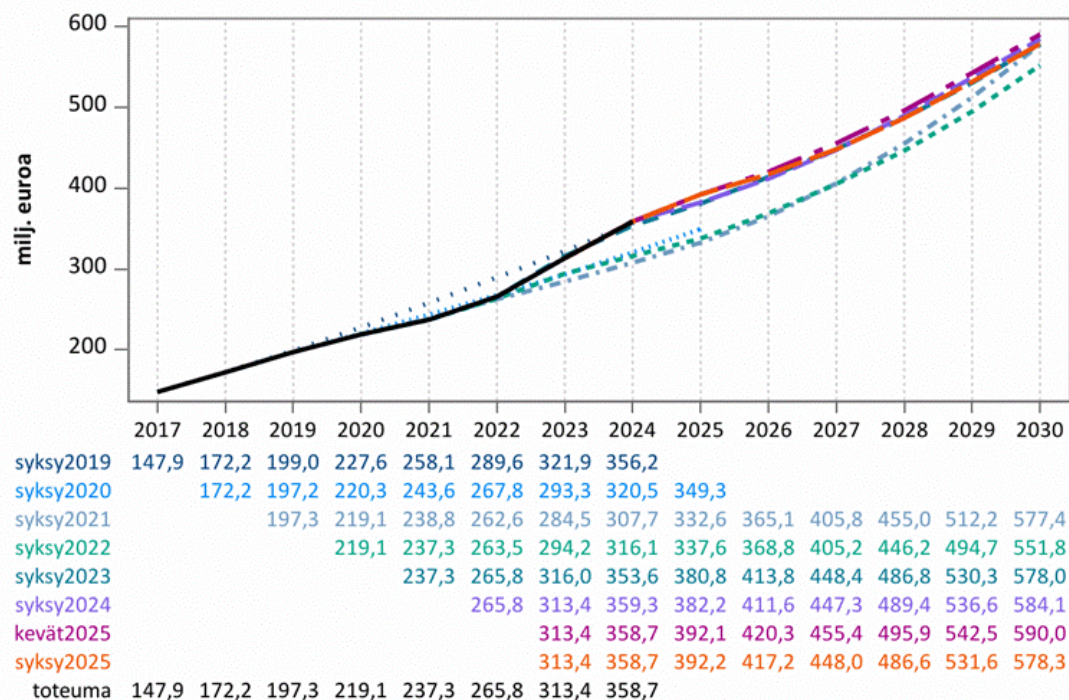
- Ennusteiden mukaan TyEL-MEL-eläkemeno jatkaa nousua ja TEL-L-eläkemeno on laskusuuntainen.
- Eläkemenon ennusteiden tulokset riippuvat Eläketurvakeskuksen suhdanne-ennusteen indeksiennusteista (työeläkeindeksi, palkkakerroin ja ansiotasoindeksi)
- Vuosina 2023 ja 2024 TyEL-MEL-eläkemeno kasvoi aiempaa enemmän tavallista suurempien työeläkeindeksikorotusten (+6,8 % ja + 5,7 %) takia. Työeläkeindeksi nousi 1,3 % vuodelle 2025 ja 0,9% vuodelle 2026.
- Poikkeuksellisen suurten työeläkeindeksikorotusten vuoksi TEL-L-eläkemeno nousi tilapäisesti vuosina 2023 ja 2024.

YEL:n mukainen eläkemeno

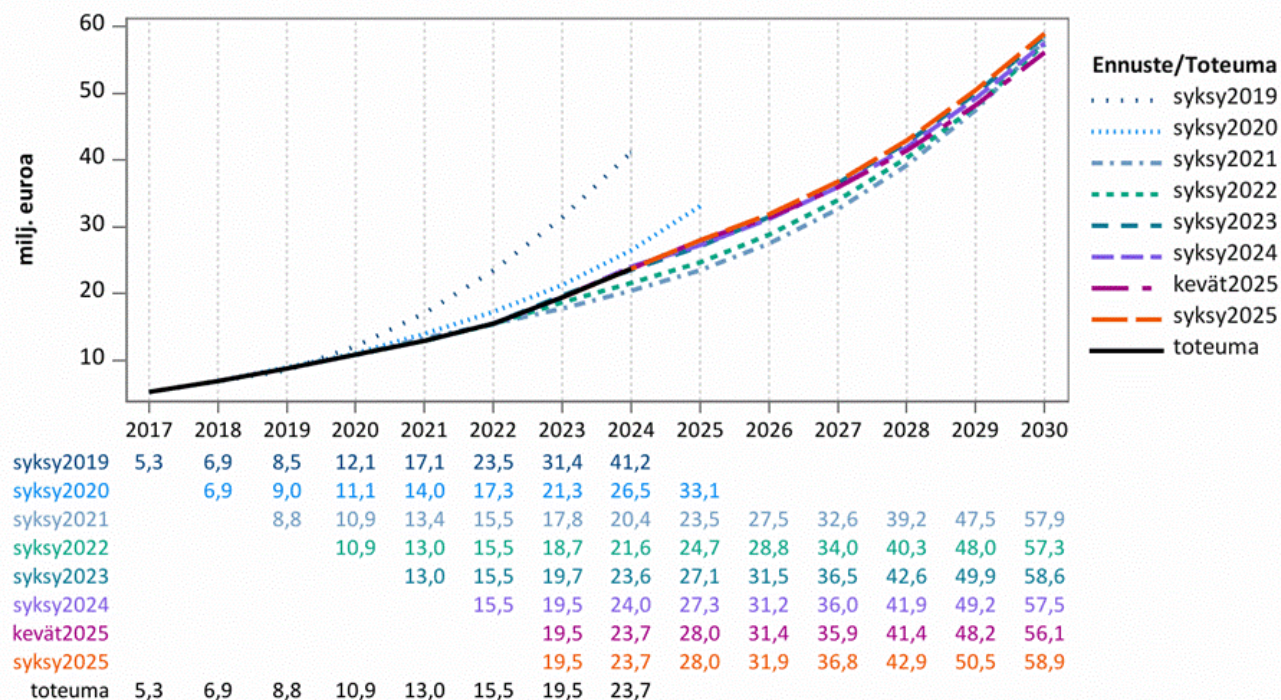

- Eläkemenon kasvu jatkuu edelleen.
- Vuosina 2023 ja 2024 eläkemenon tavallista nopeampaan kasvuun vaikuttivat poikkeuksellisen suuret työeläkeindeksikorotukset.
- Vuosien 2023 ja 2024 poikkeuksellisen suurten työeläkeindeksikorotusten vuoksi vuodesta 2023 lähtien tehdyissä ennusteissa ennustetaan myös tuleville vuosille korkeampaa YEL-eläkemenoa verrattuna aiemmin tehtyihin ennusteisiin.
- Viime vuosien YEL-eläkemenon ennusteessa on käytetty valtionvarainministeriön indeksiennustetta.

Palkattomien aikojen perusteella maksettu eläkemeno

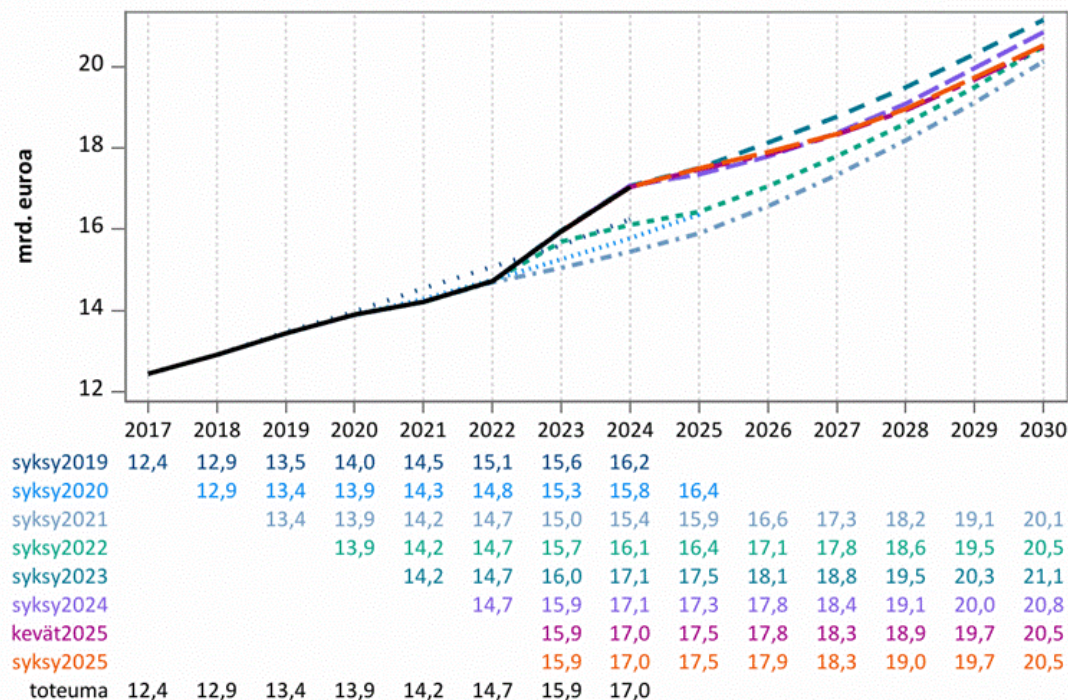

VEKL:n perusteella maksettu eläkemeno

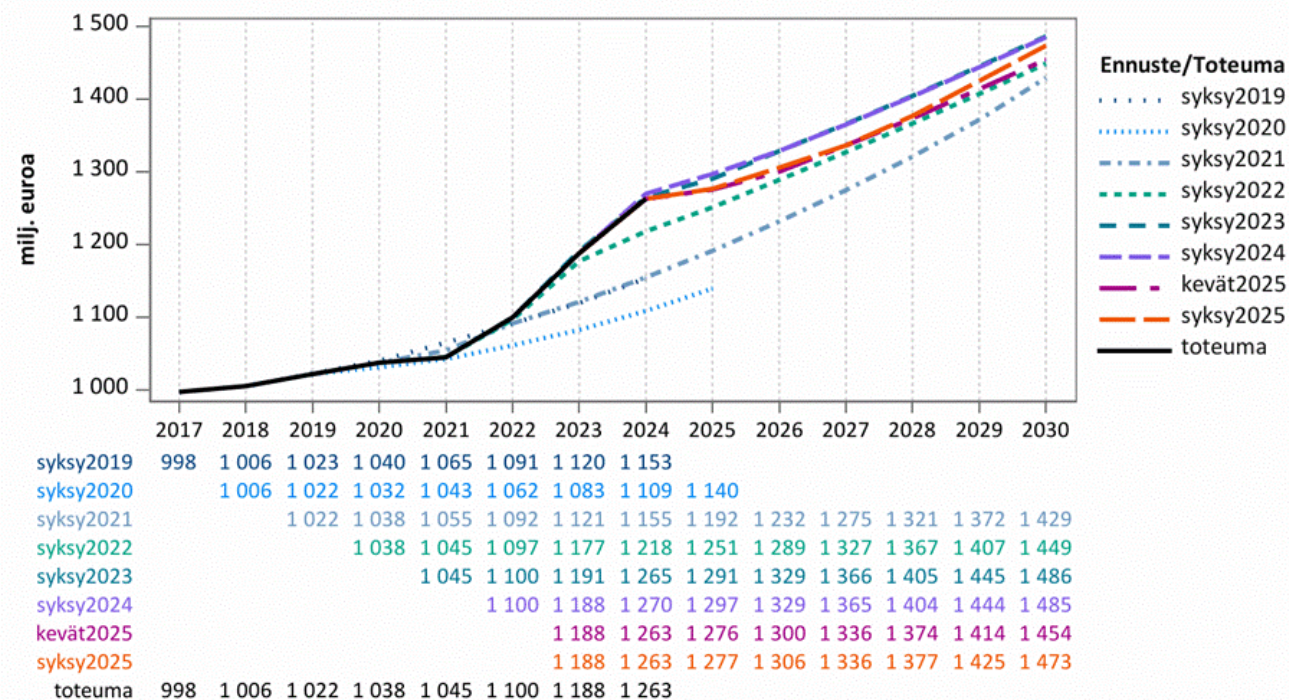

- Palkattomilta ajoilta ja VEKL:n perusteella on karttunut eläkettä/etuutta vuoden 2005 alusta lähtien. Molemmissa eläkemeno kasvaa nopeasti.
- VEKL:n perusteella karttuu etuuksia suhteellisen nuorille henkilöille. Tämän vuoksi VEKL:n perusteella maksettava etuusmeno kasvaa alkuun hitaasti, mutta kasvu kiihtyy sitä mukaa, kun etuutta ensimmäistä kertaa vuonna 2005 ja sen jälkeen kartuttaneet ikäluokat saavuttavat eläkeiän. Viime vuosien VEKL-etuusmenon ennusteessa on käytetty valtionvarainministeriön indeksiennustetta.
- Palkattomien aikojen eläkemenon kehityksessä on samankaltainen viive kuin VEKL-etuusmenossa, mutta palkattomien aikojen perusteella eläkettä on kertynyt keskimäärin VEKL-etuuksia vanhemmille henkilöille. Tämän vuoksi palkattomien aikojen perusteella karttunut eläkemeno myös realisoituu nopeammin.

TyEL-MEL:n mukainen vanhuuseläkemeno

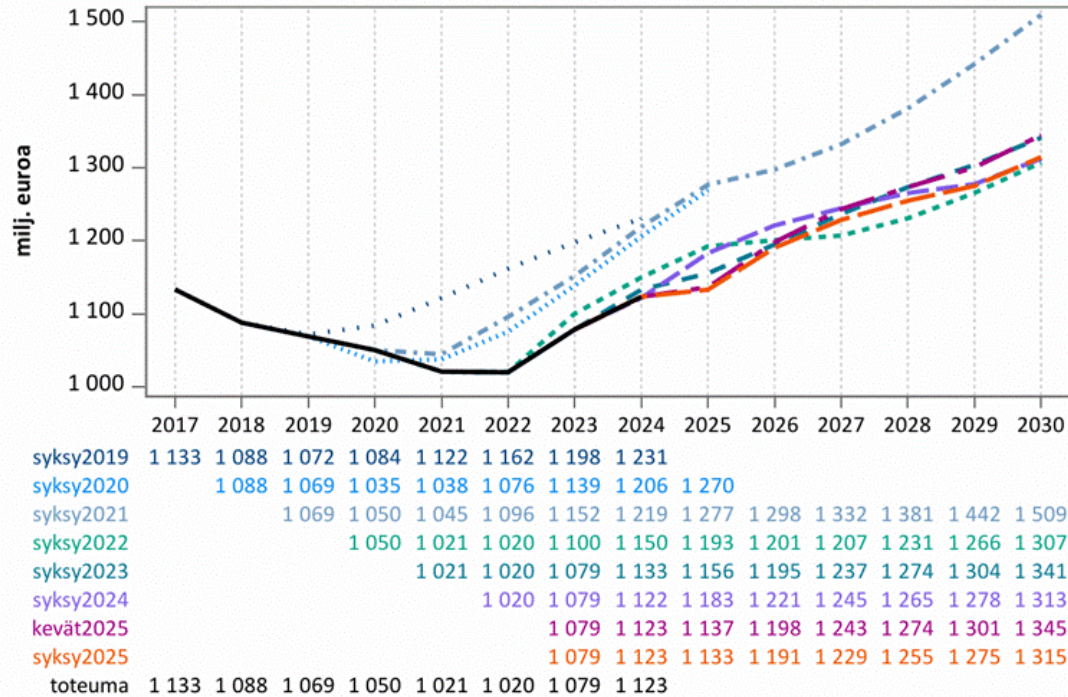

TyEL-MEL:n mukainen perhe-eläkemeno

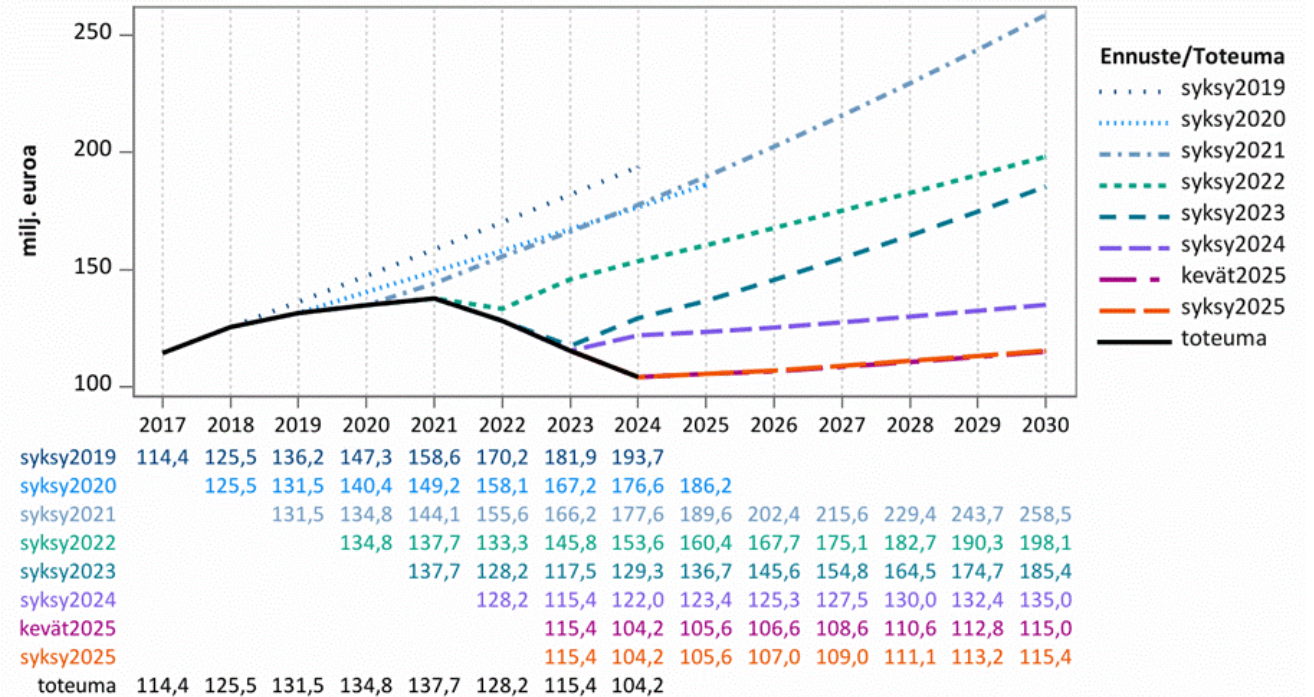

- Vanhuuseläkemenon osuus koko TyEL-MEL-työeläkemenosta on noin 85–87 % ennustevuodesta riippuen
- Perhe-eläkemenon osuus koko TyEL-MEL-työeläkemenosta on noin 6 %
- Vuosina 2023 ja 2024 eläkemenon kasvuun vaikuttivat poikkeuksellisen suuret työeläkeindeksikorotukset
- Vuosien 2023 ja 2024 poikkeuksellisen suurten työeläkeindeksikorotusten vuoksi vuodesta 2023 lähtien tehdyissä ennusteissa ennustetaan myös tuleville vuosille korkeampaa TyEL-MEL-eläkemenoa verrattuna aiemmin tehtyihin ennusteisiin.
- Vanhuuseläkemenoon vaikuttaa myös mm. eläkeiän nousu

TyEL-MEL:n mukainen työkyvyttömyyseläkemeno

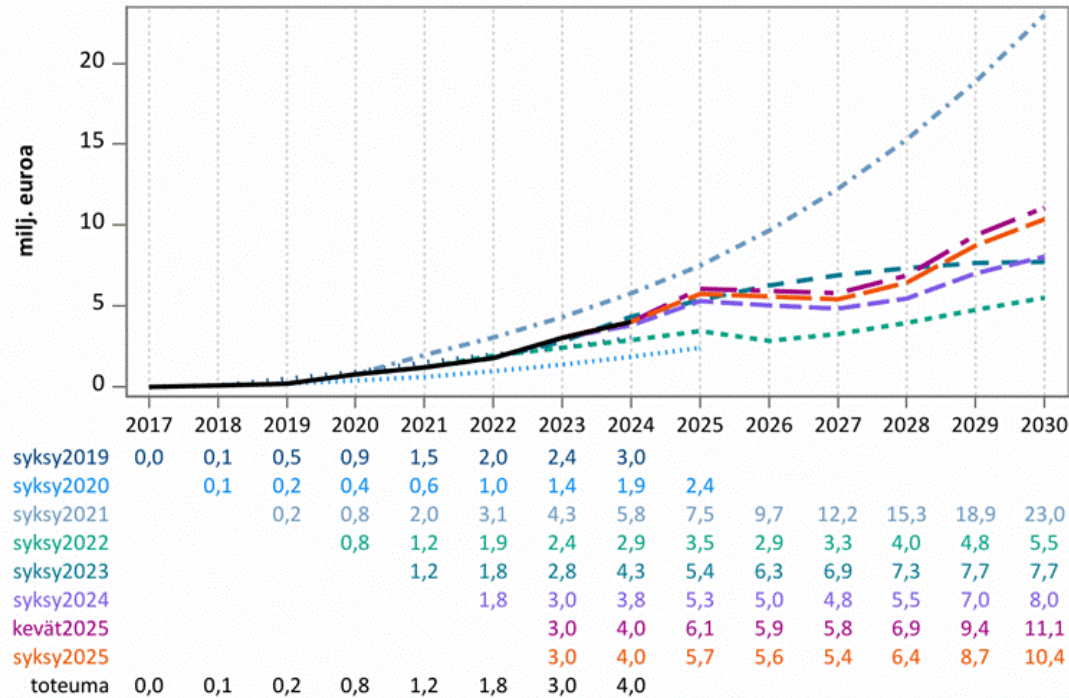

TyEL-MEL:n mukainen kuntoutusrahameno

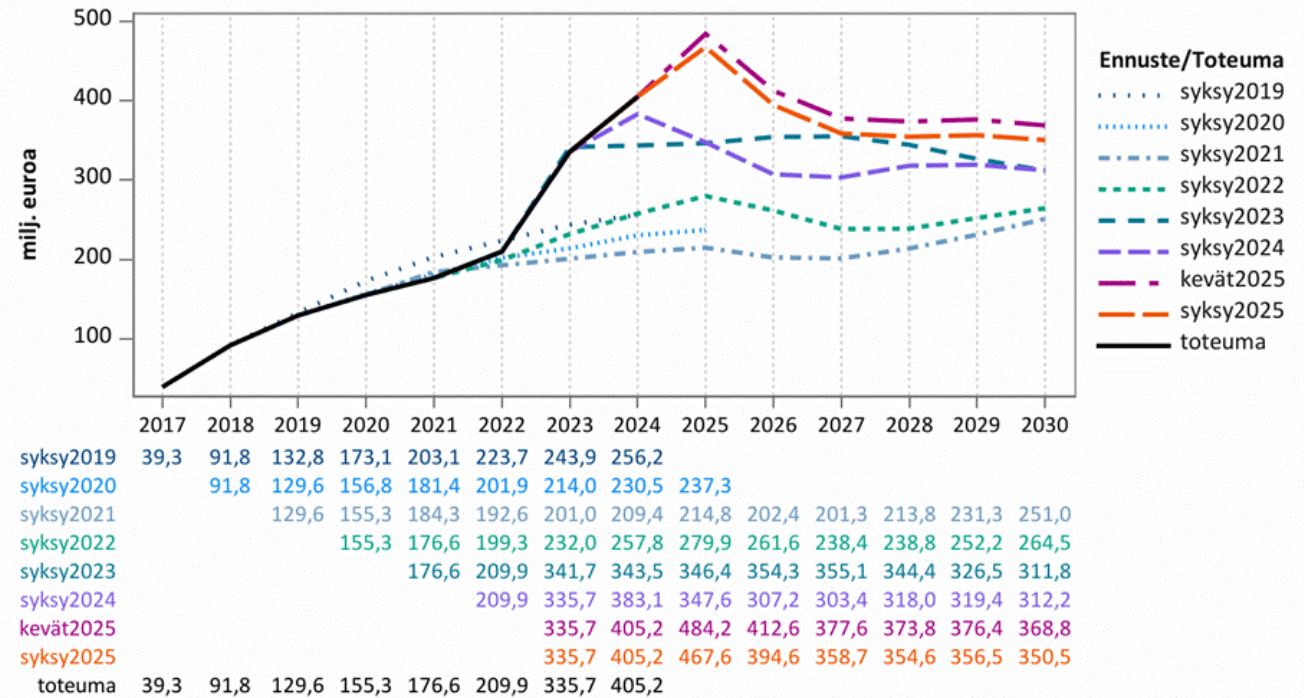

- Työkyvyttömyyseläke- ja kuntoutusrahamenojen osuus tulevien vuosien TyEL-MEL-työeläkemenosta on noin 6 %
- Työkyvyttömyyseläkemeno laski vuoteen 2022 asti ja kääntyi nousuun vuonna 2023. Tarkastelun kohteena olevissa ennusteissa käänteen on usein ennustettu sijoittuvan ennusteen tekemistä seuraaville lähivuosille. Käännettä nimenomaan vuoden 2023 eläkemenosta alkaen on ennustettu syksyllä 2022 tehdystä ennusteesta lähtien.
- Mm. vanhuuseläkeiän nousun arvioidaan nostavan työkyvyttömyyseläkemenoa.
- Kuntoutusrahamenot ovat nousseet v. 2017–2021 ja laskeneet v. 2021–2024. Vuosina 2021–2023 tehdyissä ennusteissa kuntoutusrahamenon oletettiin muuttuvan samassa suhteessa kuin viimeisimpien toteutuneiden viiden aikana. Vuodesta 2024 alkaen oletusta lievennettiin niin, että kuntoutusrahamenon oletetaan muuttuvan lähinnä indeksimuutosten mukaisesti.

TyEL-MEL:n mukainen työuraeläkemeno

TyEL-MEL:n mukainen osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen eläkemeno

- Työuraeläke ja osittainen vanhuuseläke ovat uusia eläkelajeja vuodesta 2017 lähtien
- Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen eläkemenon osuus koko TyEL-MEL-työeläkemenosta on noin 1–2 % ennustevuodesta riippuen
- Työuraeläkemenon osuus koko TyEL-MEL-työeläkemenosta on noin 0,02–0,04 % ennustevuodesta riippuen
- Uusina eläkelajeina molemmissa voimakas kasvu ensimmäisten vuosien aikana
- Eläkeiän nousu vaikuttaa kummankin eläkelajin eläkemenoon
- Vuoden 2023 työeläkeindeksin selvästi palkkakerrointa suurempi nousu lisäsi poikkeuksellisen paljon osittaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtymisiä vuoden 2022 lopussa. Tämä kasvatti kyseisen eläkkeen menoja vuonna 2023. Menojen arvioidaan edelleen kasvavan vuoteen 2025 saakka, mutta laskevan sen jälkeen, kun vuosina 2022–2023 osittaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtyneet siirtyvät vanhuuseläkkeelle.

2

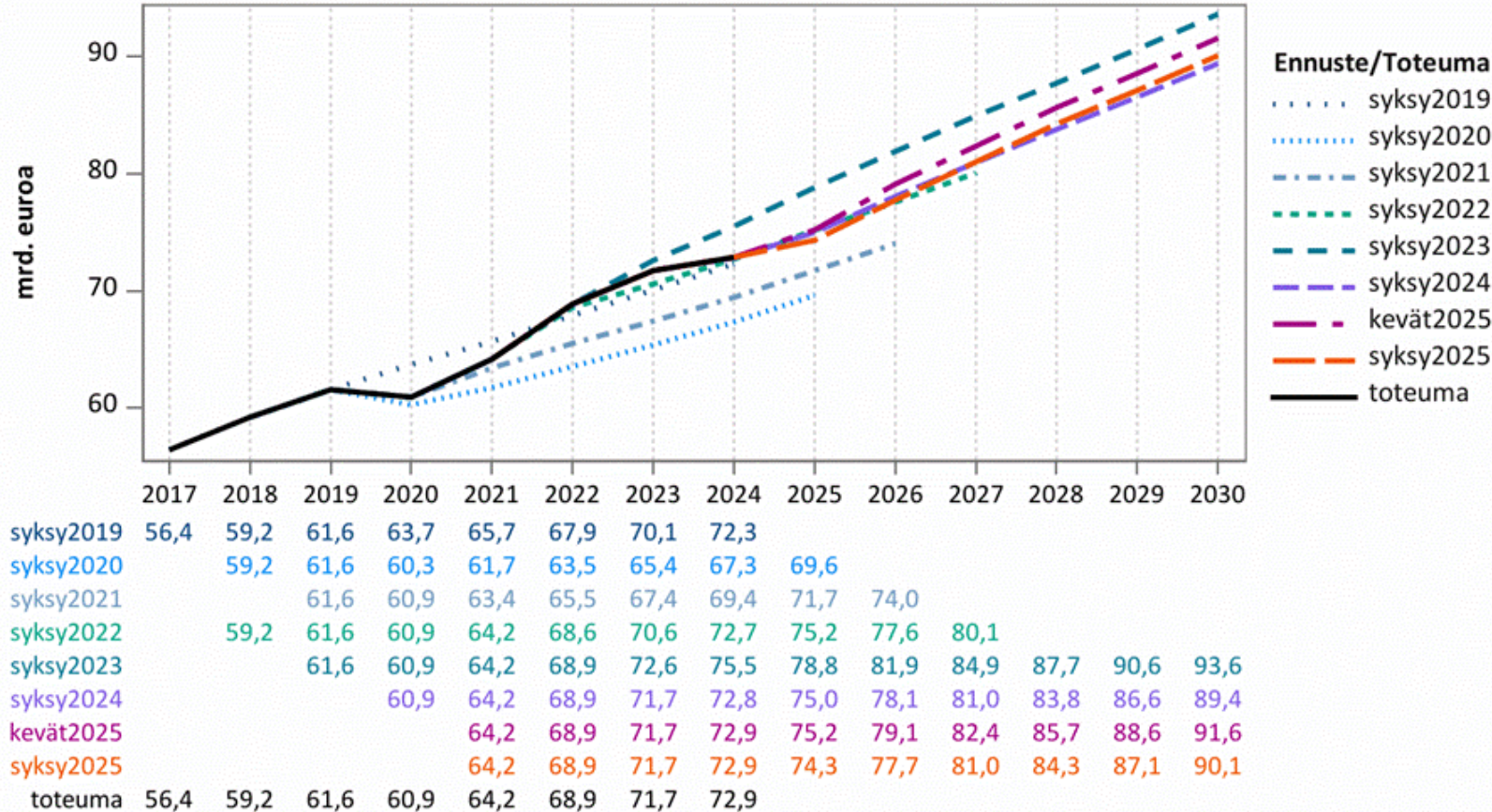
TyEL-MEL-rahoitusennuste

Yleistä TyEL-MEL-rahoitusennusteista

- Ennusteiden seurannan tarkoituksena on tarkastella ennustemallin toimivuutta ja havainnollistaa ennustettavien tulosten riippuvuussuhteita.
- Tässä seurantaraportissa tarkastelussa ovat TyEL-maksun perusteena olevat ennusteet syksystä 2019 syksyyn 2025 sekä vuoden 2025 kevään ennuste. Ennusteita verrataan keskenään sekä toteumaan vuodesta 2017 alkaen.
- Ennusteet ovat niiden laadintahetken lainsäädännön mukaisia. Valmistelussa olevan eläkeuudistuksen vaikutuksia ei siis ole huomioitu.
- Esitetyt euromäärät ovat kaikki käyvin hinnoin kuten julkaistuissa ennusteissa. Työeläkeindeksin vaikutusta ei ole poistettu.
- Ennustetulokset riippuvat paljon käytetyistä suhdanneluvuista ja tuotto-oletuksesta.

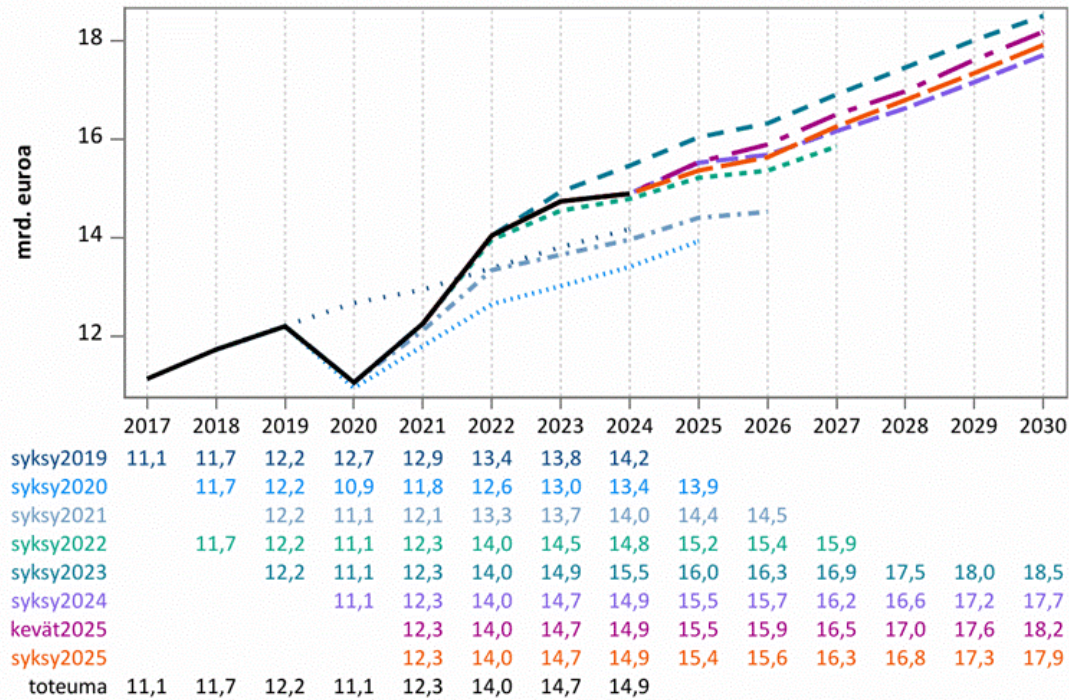
TyEL-MEL-palkkasumma (sis. korjaukset)

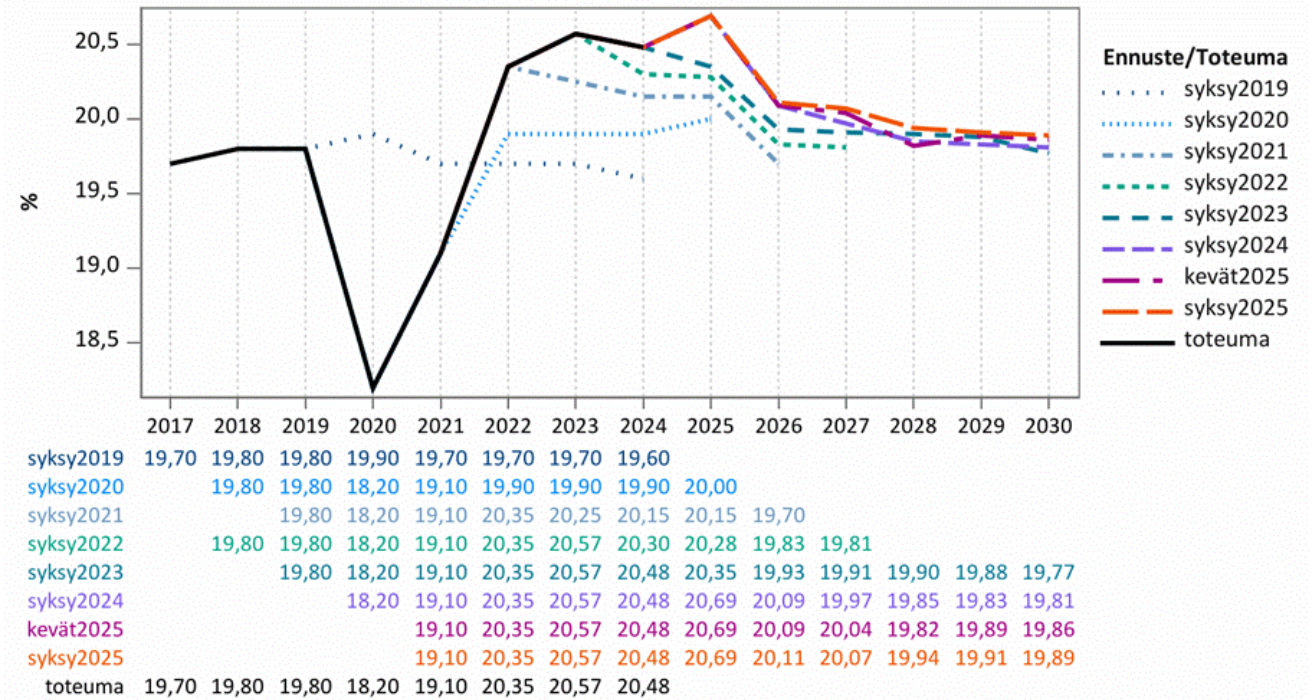
- Palkkasumman ennustetaan kasvavan Eläketurvakeskuksen suhdanne-ennusteen mukaisesti.
- Vuonna 2020 palkkasumma supistui koronakriisin seurauksena. Palkkasumma jäi yli 3 mrd.€ syksyllä 2019 ennustettua pienemmäksi.
- Vuosina 2021 ja 2022 palkkasumma kasvoi vahvasti ja ylitti selvästi vuosien 2020 ja 2021 arvioidun kehityksen.
- Viime vuosina palkkasumma on kasvanut jälleen maltillisesti, ja uusimmissa ennusteissa se kasvaa tulevana vuosina aluksi noin 4 ja myöhemmin noin 3 prosenttia vuosittain.

Tasausmaksutulo (TyEL-MEL)

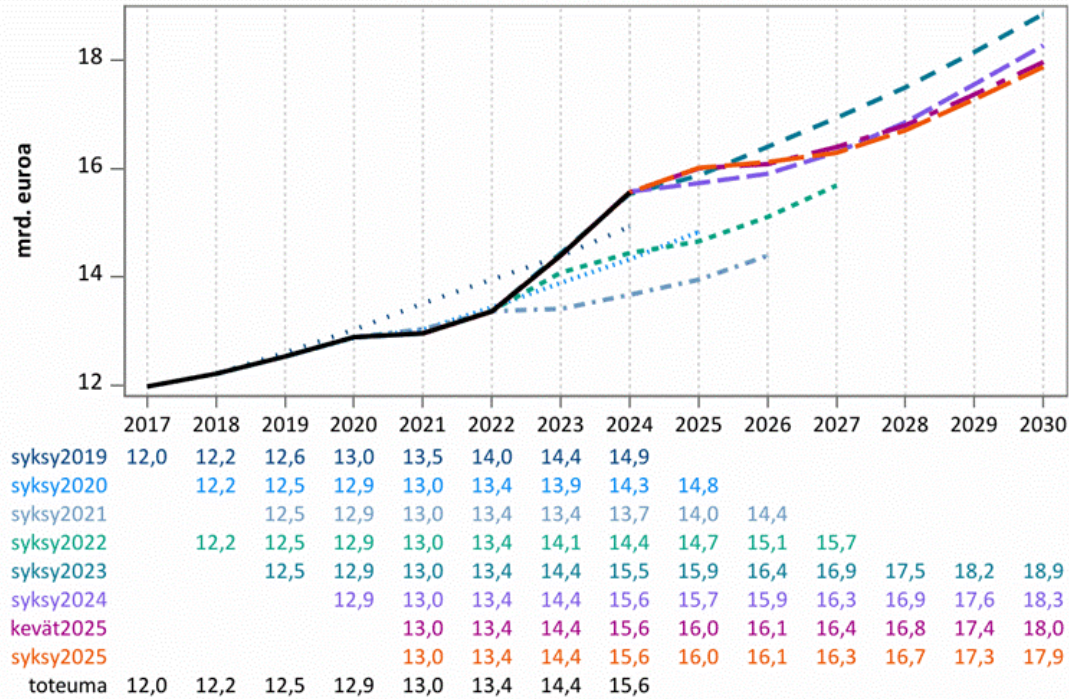
Tasausmaksu

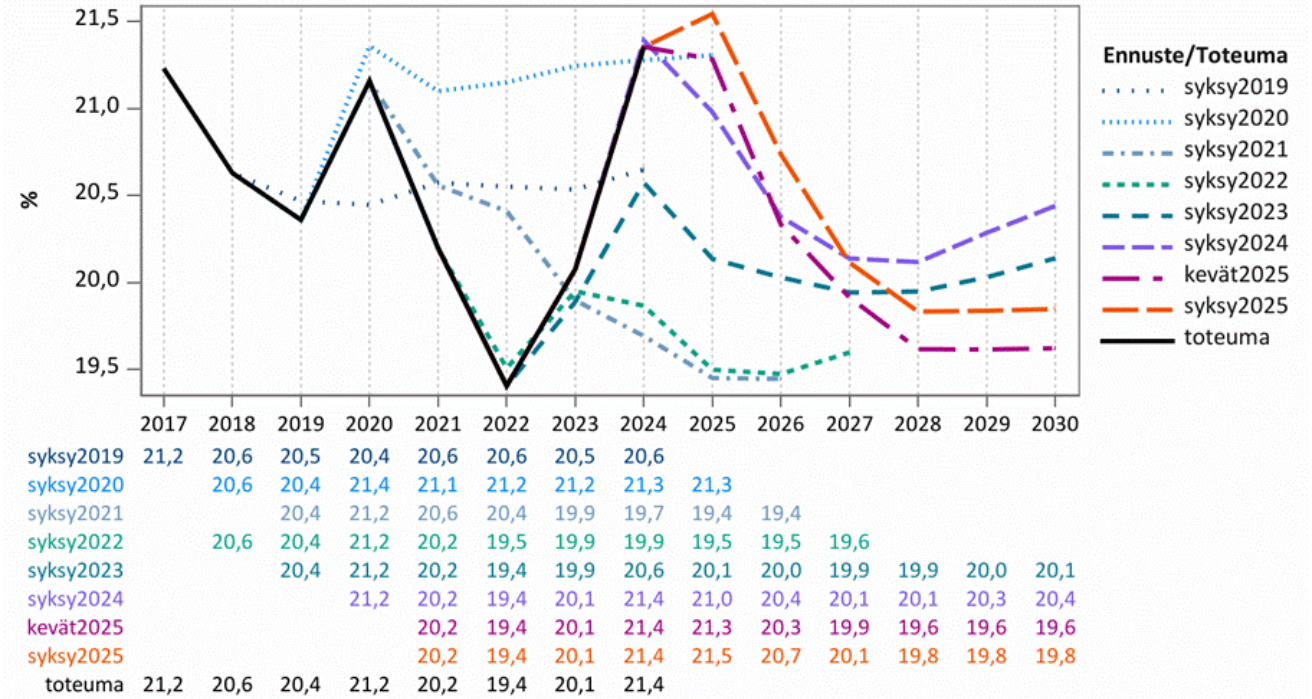
- Tasausmaksutulo seuraa palkkasumman kehitystä, mutta riippuu myös TyEL-maksun tasausosasta.
- Vuonna 2020 tasausmaksutulo laski yli miljardi euroa pienemmäksi johtuen maksun tilapäisestä alennuksesta, joka kohdistui kokonaan tasausosaan, sekä palkkasumman väliaikaiseksi jääneestä laskusta vuonna 2020.
- Maksun tilapäinen alennus kompensoitiin vuosina 2022-2025 noin 0,4-0,45 prosenttiyksikköä suurempana maksun tasausosana.
- TyEL-maksutaso on viime vuosina ollut kiinnitettynä 24,4 prosentin perustasolle, minkä vuoksi tasausosa seuraa melko jäykästi muiden maksukomponenttien muutoksia. Tasausosa laskee vuodesta 2026 tilapäisen alennuksen takaisinmaksun poistuttua. Lisäksi maksun vanhuuseläkeosan arvioidaan kasvavan vuosittain, mikä laskee tasausosan suuruutta kokonaismaksun ollessa kiinnitetty.

Tasattava eläkemeno

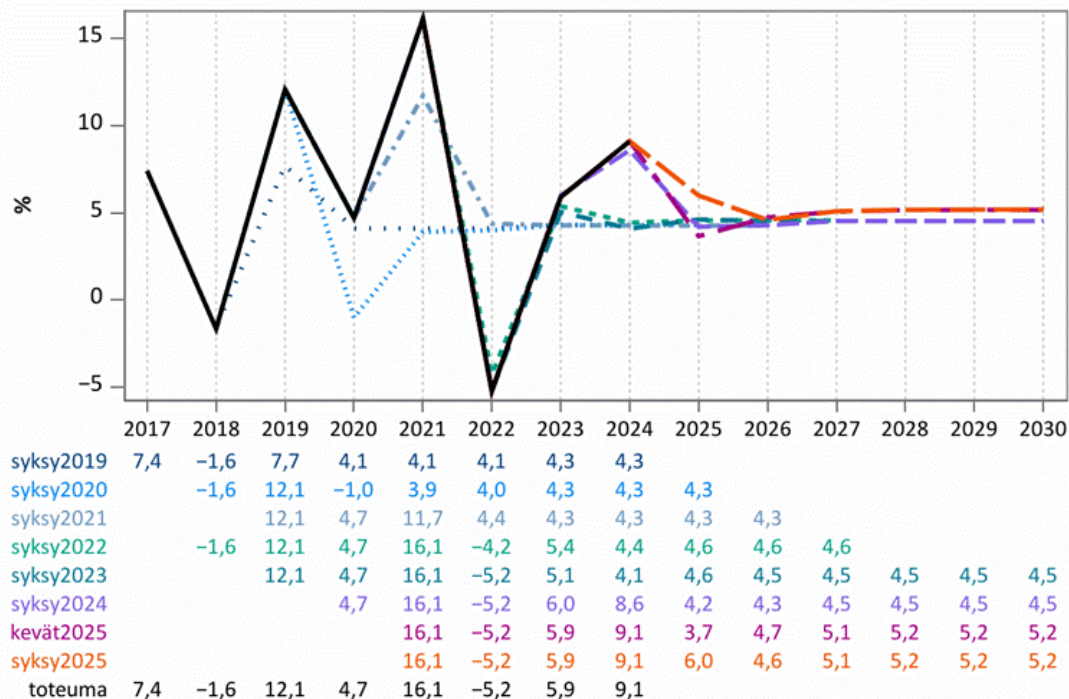
Tasattava eläkemeno per palkkasumma

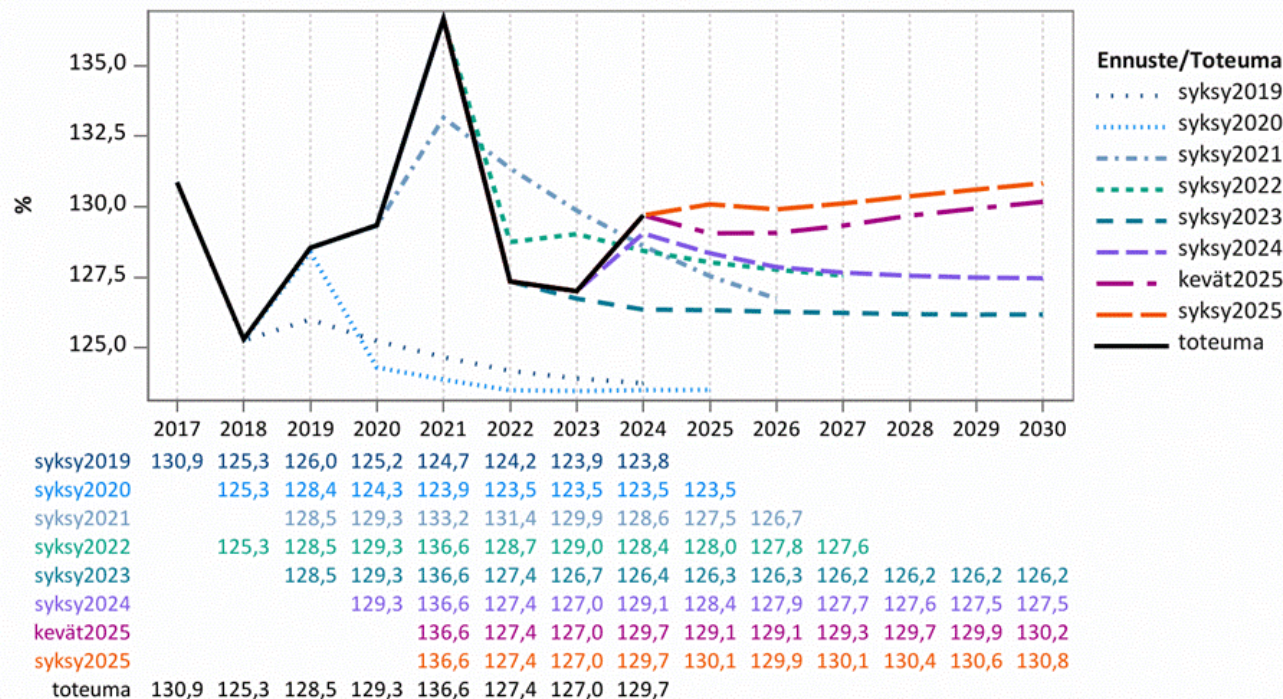
- TyEL:n ja MEL:n mukaiseen tasattavaan eläkemenoon vaikuttavat kokonaiseläkemenon kehitys, indeksikorotukset sekä vanhuuseläkkeiden rahastoitujen osien iv-korotukset.
- Vuonna 2021 tasattava eläkemeno kasvoi kokonaiseläkemenon tavoin vaisusti, mikä johtui pääasiassa pienistä indeksikorotuksista. Vuodesta 2022 alkanut aiempia vuosia korkeampi inflaatio nostanut tasattavan eläkemenon kehitystä merkittävästi verrattuna aikaisempiin ennusteisiin.
- Vuodesta 2024 alkaen inflaatio on hidastunut odotettua enemmän, ja tasattavan eläkemenon kasvun arvioidaan uusimmissa ennusteissa olevan maltillisempaa kuin aiempina vuosina. Lähivuosien iv-korotukset ovat lisäksi uusimmissa ennusteissa kasvaneet, mikä myös hidastaa tasattavan eläkemenon kasvua.
- Tasattava eläkemeno suhteessa palkkasummaan on viime vuosina kasvanut noin 21,5 prosentin tasolle. Tulevina vuosina sen ennustetaan laskevan ja asettuvan hieman alle 20 prosentin tasolle.

Eläkevarojen nimellinen vuosituotto

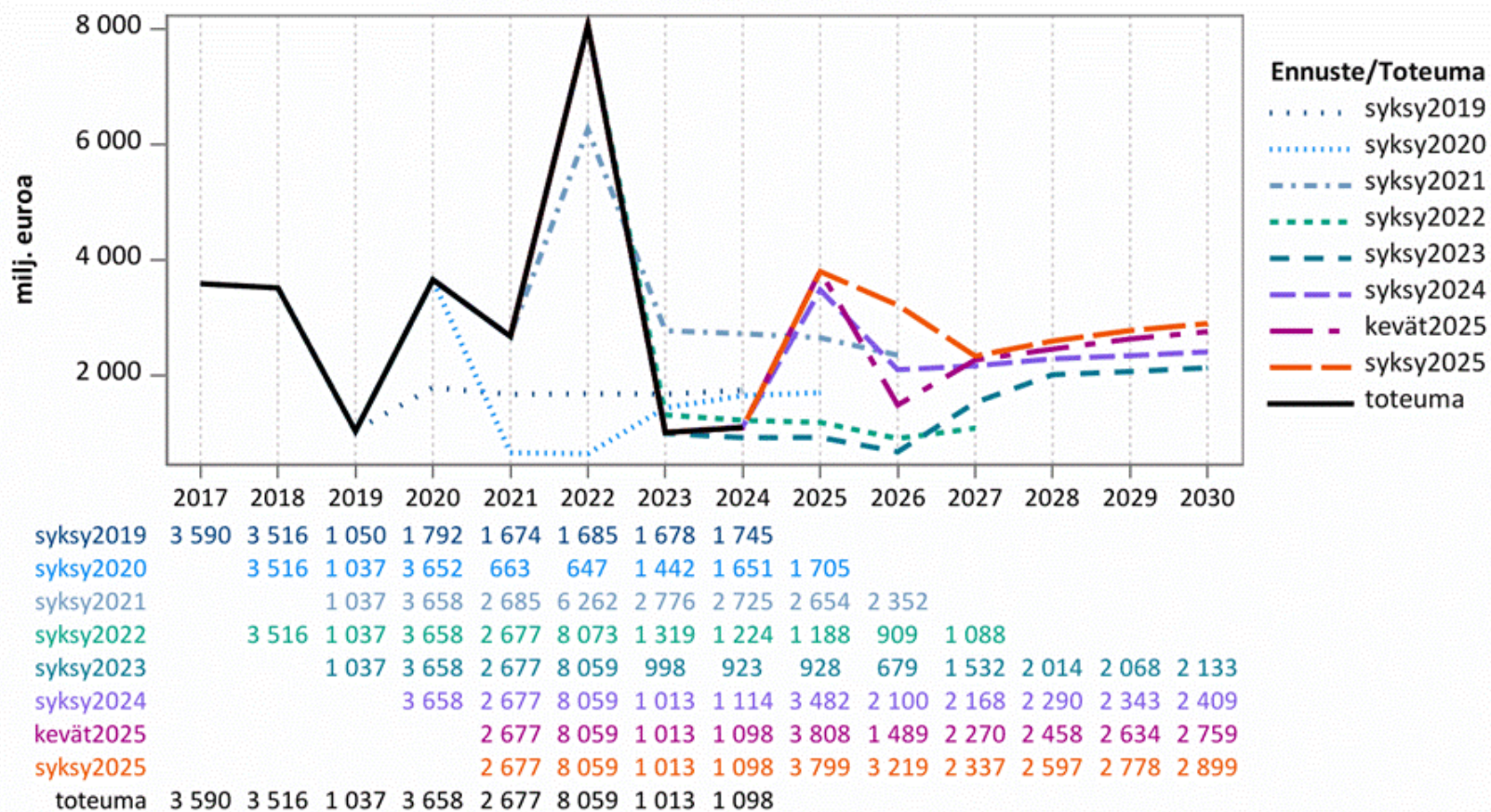
Keskimääräinen vakavaraisuusaste per 31.12.v

- Oletus sijoitustuotosta pohjautuu osavuoden toteumien mukaiseen arvioon ensimmäisenä ennustevuonna ja sen jälkeen ETK:n pitkän aikavälin laskelman mukaiseen reaalitytuotto-oletukseen.
- Keskimääräisen vakavaraisuuden kehitys seuraa läheisesti toteutunutta tuottoa ja asetettua tuotto-oletusta. Vakavaraisuuden kehitys vuositasolla voi kuitenkin muuttua nopeasti, sillä lyhyen aikavälin sijoitustuotoissa on paljon heiluntaa.
- Koronavuoden 2020 ennusteissa keskimääräisen vakavaraisuusasteen ennustettiin laskevan alle 125 prosentin tasolla. Odotusten vastaisesti vakavaraisuus nousi kuitenkin jo vuonna 2021 korkeimmalle tasolleen 2000-luvulla. Vuonna 2022 alkanut Venäjän laajamittainen hyökkäys Ukrainaankin vaikutti negatiivisesti myös sijoitustuottoihin, ja vakavaraisuusasteet laskivat keskimäärin 9 prosenttiyksiköllä. Viime vuosien hyvät tuotot ovat nostaneet vakavaraisuuden jälleen 130 prosentin tuntumaan. Vuoden 2025 ennusteissa tuotto-oletus on korkeampi kuin aiemmissa ennusteissa ja ennustemallissa on lisäksi otettu käyttöön dynaaminen sijoitusten allokationsäätö, mikä näkyy vakavaraisuusasteen ennustetuissa kehityksessä.

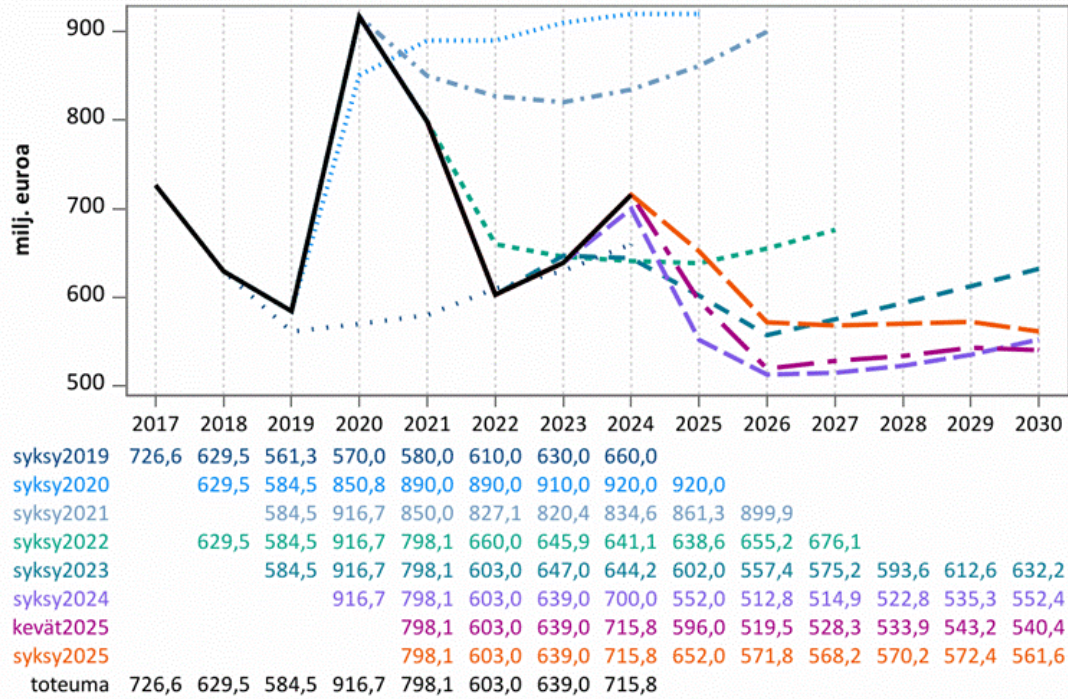
iv-korotusten euromäärä

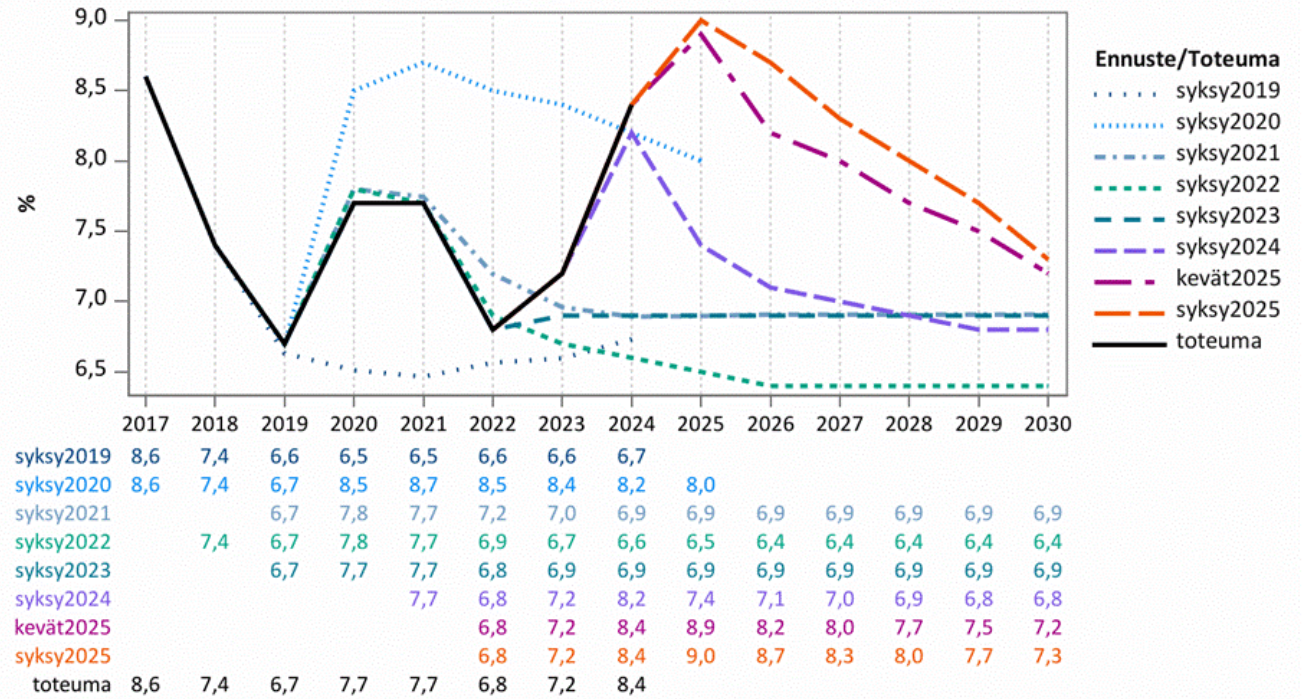
- Vanhuuseläkkeiden rahastoitujen osien lisäkorotukset riippuvat erityisesti sijoitustuotoista
 - Iv1-korotus määräytyy keskimääräisen vakavaraisuuden perusteella
 - Iv4-korotus muodostuu OLV:n ylärajan ylittävästä osasta, joka siirretään ve-rahastoon vuoden viiveellä
- Vuoden 2022 iv-korotuksia nostivat hyvä vakavaraisuustaso ja erityisesti vuoden 2021 OLV:n suuri määrä.
- Vuonna 2022 tehtiin ennätyksellisen suuret iv-korotukset, yli 8 miljardia euroa. Syynä olivat korkea vakavaraisuus ja hyvä osaketuotto vuonna 2021.
- Vuoden 2022 haastava sijoitusympäristö laski iv4-korotukset lähelle nollaa vuosille 2023 ja 2024. Vuoden 2025 lopussa korotukset ovat jälleen suuremmat, lähes 4 miljardia euroa. Tämän jälkeen niiden taso tasaantuu ennusteen mukaan noin 2-3 miljardin tasolle.

Koko Työllisyysrahaston osuus (TR-osuus)

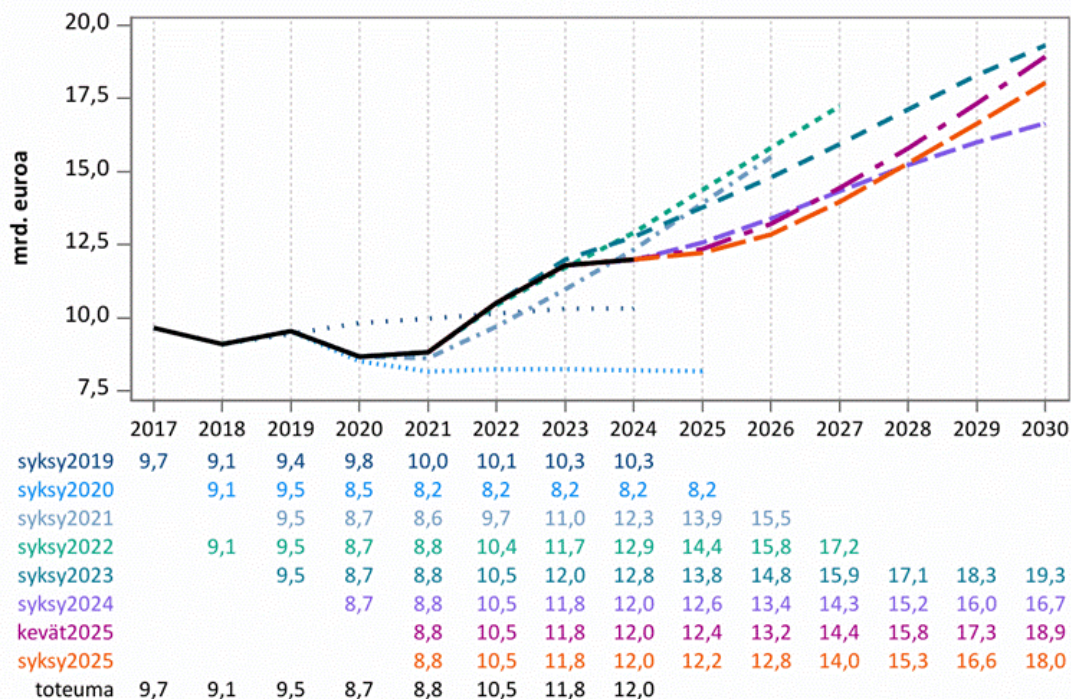
Työttömyysaste 15-74-v. (%)

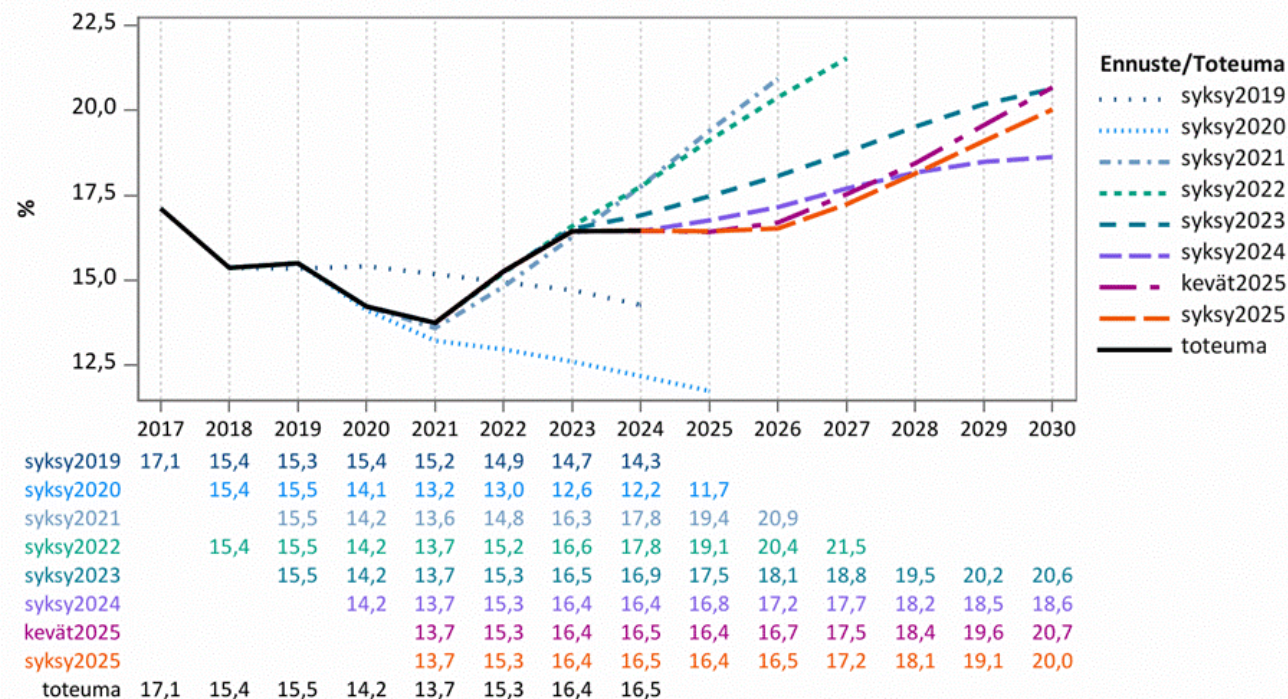
- Työllisyysrahaston osuudella työeläkekustannuksista rahoitetaan palkansaajien ansiosidonnaisilta työttömyysajoilta, sekä aiemmin myös koulutusajoilta ja vuorotteluvapailta saatujen etuuksien perusteella karttuneita eläkkeitä. Uusimmissa ennusteissa on lisäksi huomioitu työttömyysturvaa koskevat lakimuutokset, jotka pienentävät TR-osuutta siirtymäajan jälkeen arviolta reilulla 200 miljoonalla eurolla vuodessa.
- TR-osuus riippuu vuosittaisesta etuuspäivien lukumäärästä ja etuuden perusteena olevasta ansiosta. Etuuspäivien lukumäärää ennustetaan työttömien lukumäärän muutoksella ja ansioperuste ansiotasoindeksiin muutoksella. Molempia ennustetaan Eläketurvakeskuksen suhdanneennusteissa.
- TR-osuus on suhdanneherkkä. TR-osuuden ennuste ja sen muutokset seuraavat melko hyvin työttömyysasteen kehitystä ja ennusteita.
- TR-osuus kasvoi jyrkästi vuonna 2020 johtuen koronakriisistä. Tämän jälkeen toteuma kuitenkin vastoin ennustetta laski vuoden 2019 tasolle. Viime vuosina heikentynyt työmarkkinatilanne on kasvattanut TR-osuutta.

Tasausvastuu

Tasausvastuu per palkkasumma

- Tasausvastuu on herkkä laskennan oletuksille, erityisesti palkkasumman ja eläkemenon kehitykselle. Tasausvastuu riippuu tasausmaksutulosta ja tasattavasta eläkemenosta, niihin vaikuttavista keskimääräisestä vakavaraisuudesta ja TR-osuudesta sekä perustekorosta.
- Tasausvastuussa vuonna 2020 tapahtunut lasku johtuu koronakriisin aiheuttamasta tasausmaksutulon laskusta. Tämä vajaus on palautettu sovitulla maksunalennuksen kompensoinnilla vuosina 2022-2025.
- Tasausvastuun voimakas kasvu vuoden 2021 jälkeen johtuu etenkin palkkasumman nopeasta kasvusta koronan jälkeen. Myös hyvät sijoitustuotot vaikuttavat kehitykseen myönteisesti. Suuremmat asiakashyvitykset nostavat maksun tasausosaa, ja vanhuuseläkerahastojen lisäkorotukset laskevat tasattavaa eläkemenoa.
- Vuoden 2023 jälkeen tasausvastuu on kasvanut mutta vaisummin kuin vuosien 2021-2023 ennusteiden arvioissa. Hidastunut palkkasumman kasvu on pienentänyt tasausmaksutuloa syksyn 2023 ennusteen arvioon verrattuna, ja sitä aiemmissa ennusteissa ei puolestaan ole täysimääräisesti ennakoitu eläkkeiden suuria indeksikorotuksia ja tasattavan eläkemenon voimakasta kasvua vuosina 2023 ja 2024.

3

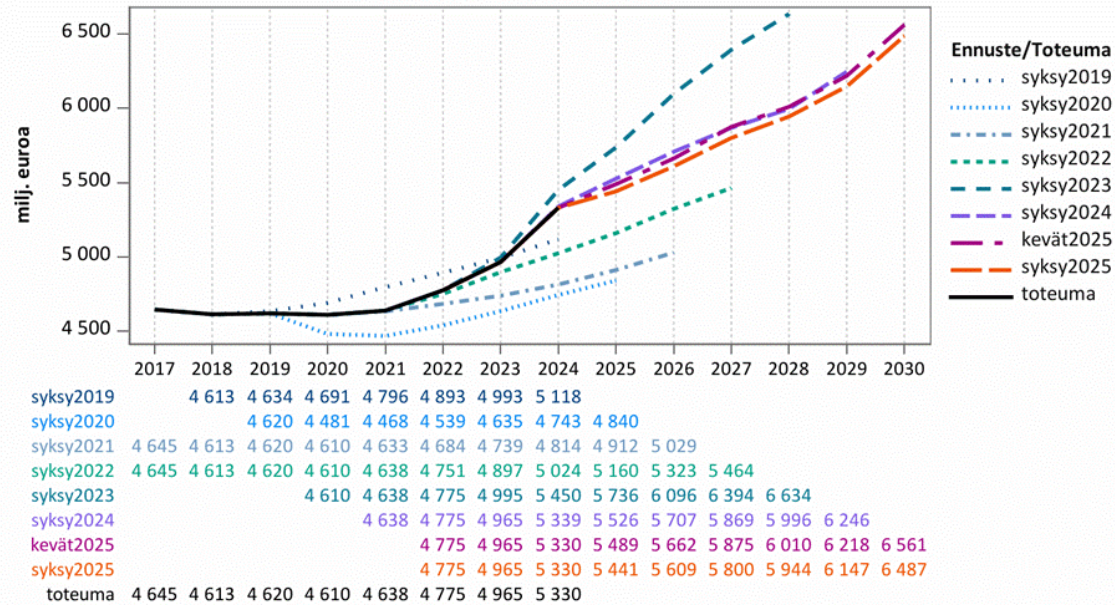
YEL-rahoitusennuste

Yleistä YEL-eläkkeiden rahoitusennusteista

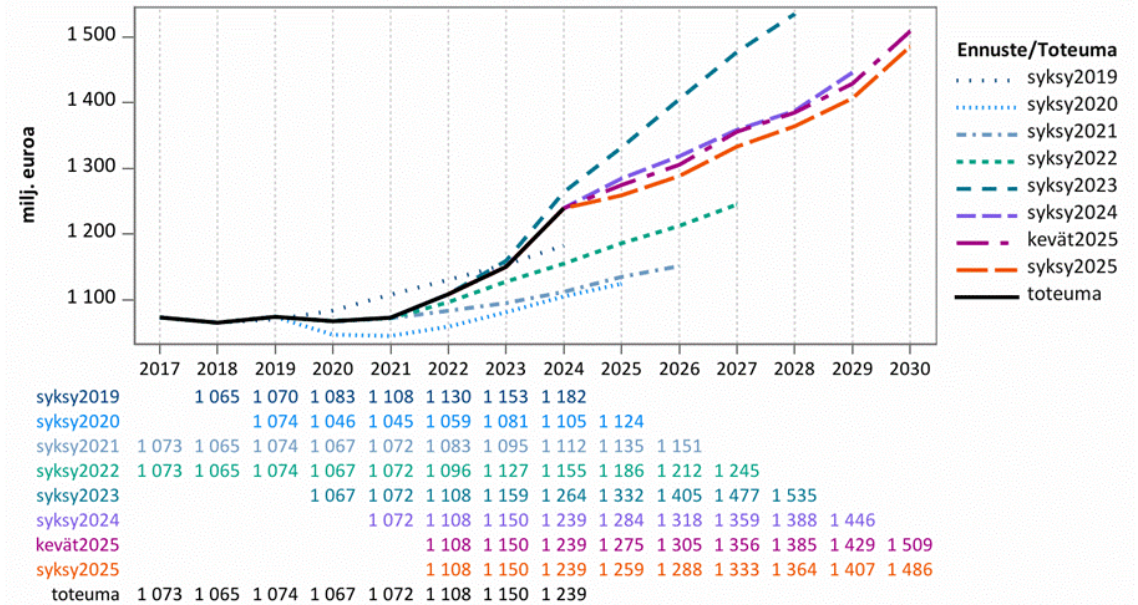
- Tässä seurantaraportissa on tarkastelussa STM:lle lähetetyt YEL:n valtion osuuden ennakon vahvistamista ja valtion budjettia varten tehdyt ennusteet syksystä 2018 syksyyn 2025
- Ennusteita verrataan keskenään sekä toteumaan vuodesta 2017 alkaen
- Esitetyt euromäärät ovat kaikki käyvin hinnoin. Työeläkeindeksin tai palkkakertoimen vaikutusta ei ole poistettu
- Ennustetulokset riippuvat paljon käytetyistä työeläkeindeksi- ja palkkakerroinoletuksista

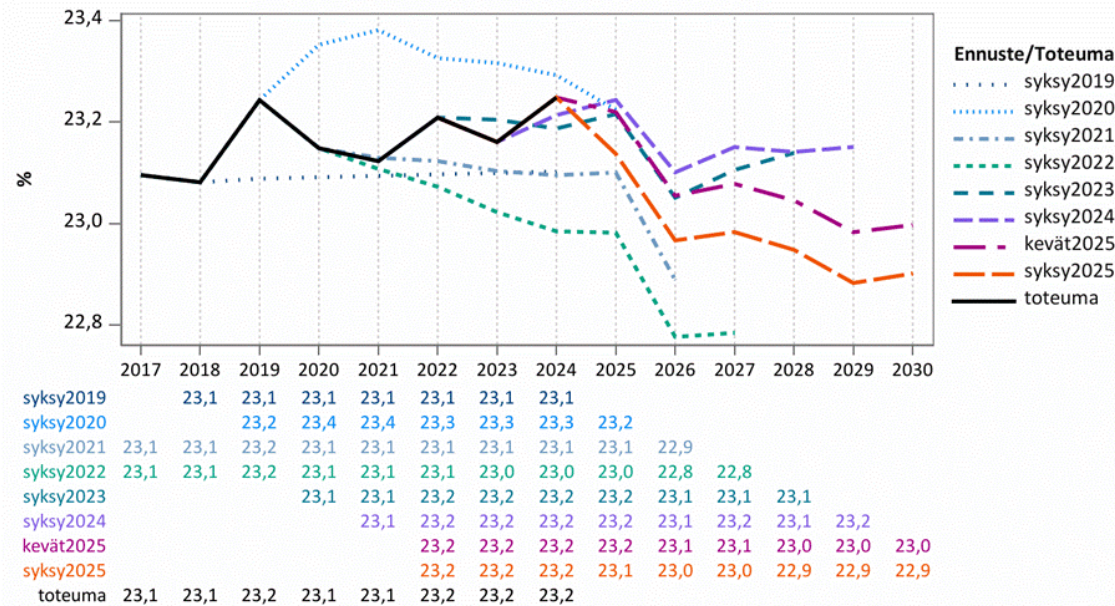
YEL-työtulosumma

YEL-maksutulo

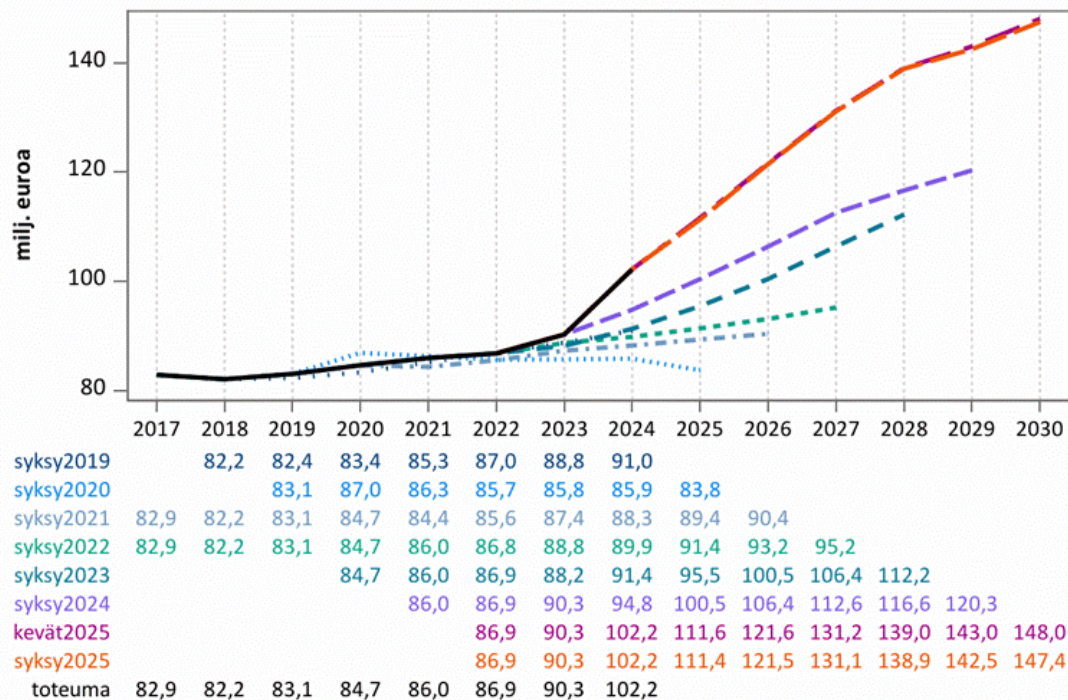

YEL-maksutulo per työtulosumma

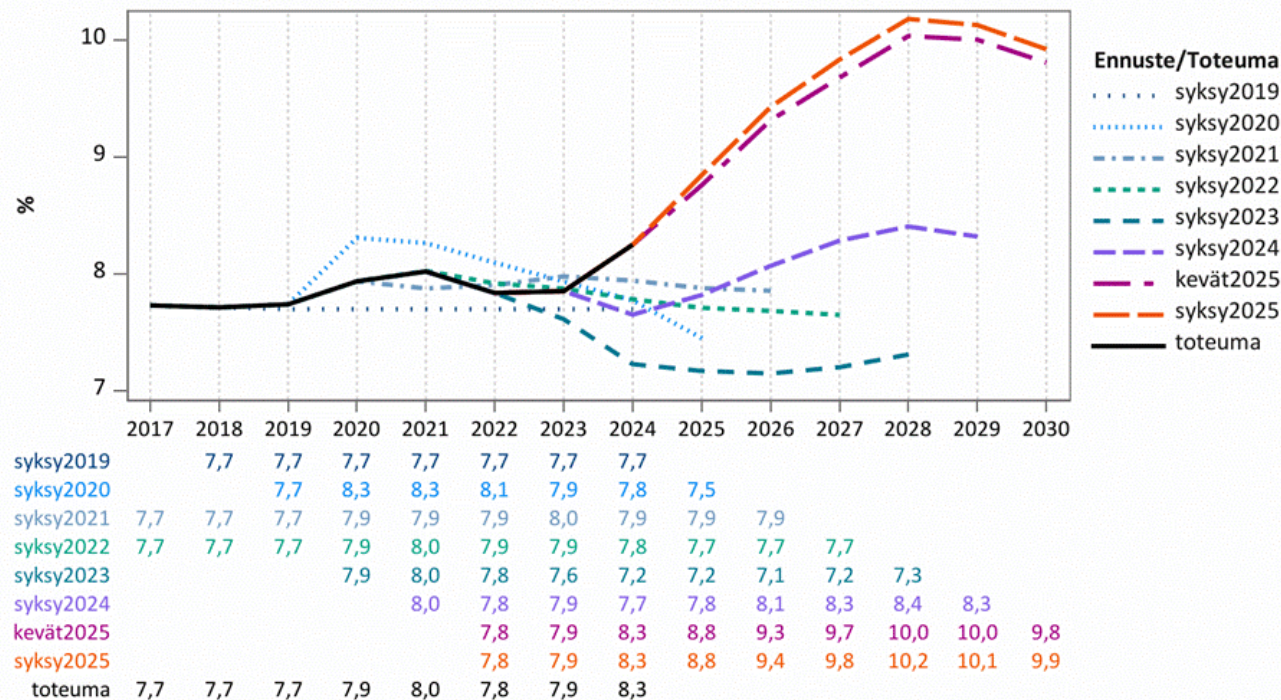

- Työtulosumman ja maksutulon oletetaan kasvavan vuonna 2023 voimaan tulleen lainmuutoksen säännöllisten tarkastusten myötä, mutta kasvun oletetaan olevan aikaisempia ennusteita alhaisempaa.
- Vuoden 2023 lainmuutoksen arvioidut vaikutukset on tässä tarkastelluista ennusteista otettu ensimmäisen kerran huomioon syksyn 2023 ennusteessa
- Lainmuutoksen vaikutuksiin sisältyy vielä paljon epävarmuutta

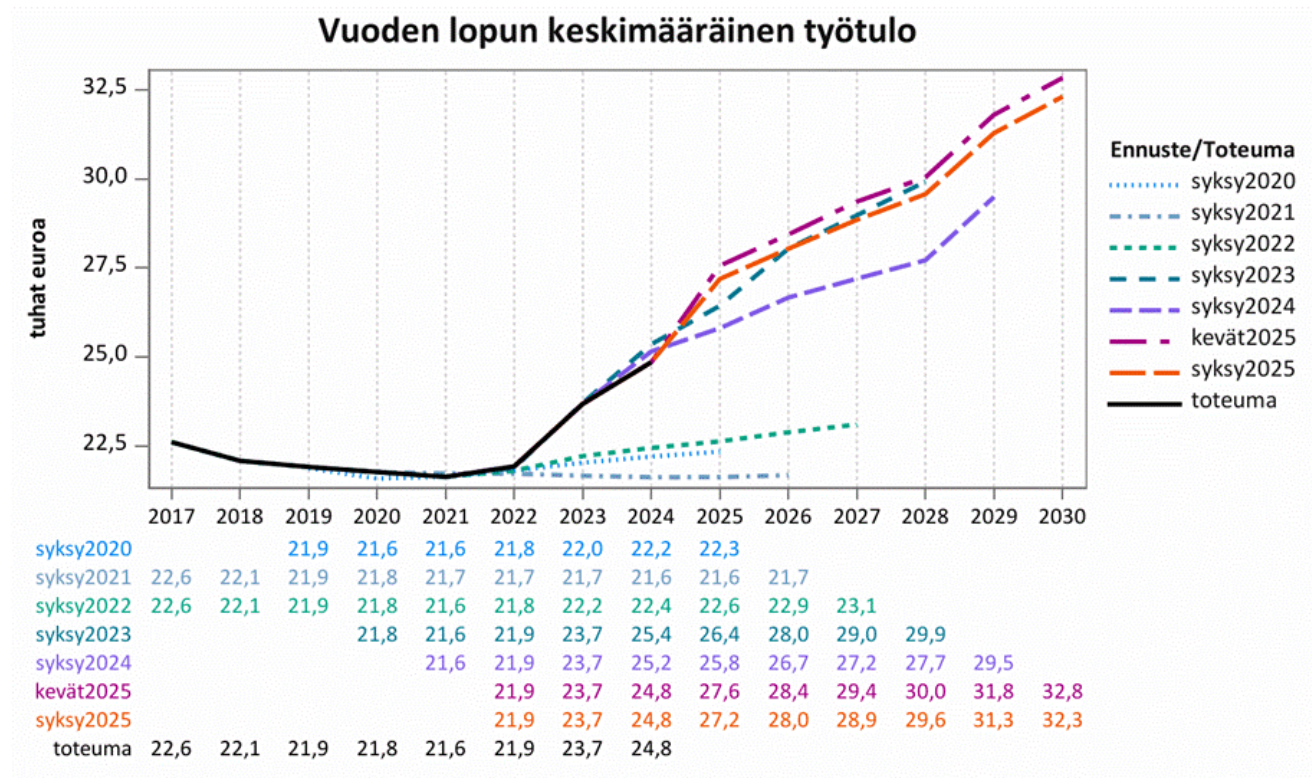
Avoimet maksut Pa

Avoimet maksut Pa per YEL-maksutulo

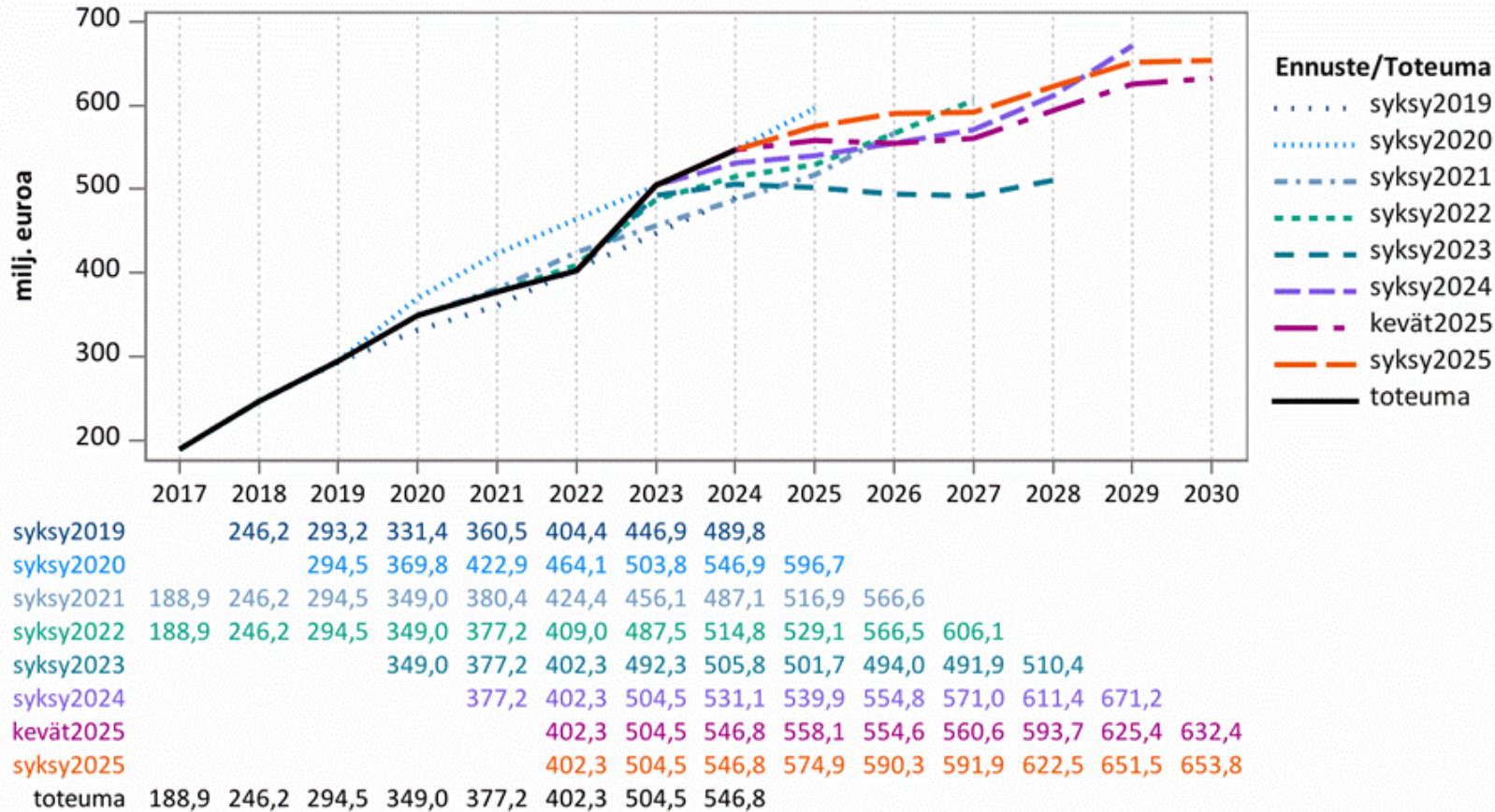
- Avoimien maksujen kokonaisosuus oli 8,3 prosenttia vuonna 2024 maksutulosta ja uusien avointen maksujen osuus maksutulosta oli 2,4 prosenttia 2024. Kokonaisosuus on ollut karkeasti 8 prosentin tuntumassa ja uusien avointen maksujen osuus karkeasti 2 prosentin tuntumassa maksutulosta
- Vuodesta 2023 alkaen on oletettu nousua työtulosummaan ja maksutuloon. Uudet avoimet maksut on arvioitu prosenttina maksutulosta, jonka vuoksi myös arvioidut euromääräiset avoimet maksut kääntyvät ennustejaksolla nousuun.
- Vuonna 2024 avoimet maksut olivat ennustettua korkeampia, minkä vuoksi vuoden 2025 ennusteissa on oletettu avointen maksujen nousevan.

- Vakuutettujen lukumäärä on pysynyt viimeisenä neljänä vuotena noin 216 000 vakuutetun tuntumassa
- Koronaviruspandemia ei vaikuttanut vakuutusten lukumäärää vähentävästi, mutta kasvu hidastui vuonna 2020
- Vakuutusten lukumäärän oletetaan pysyvän melko tasaisena ennustejaksolla, kun aiemmin vakuutusten lukumäärän on oletettu kasvavan.

- Keskimääräinen työtulo pienentyi ennen vuotta 2022.
- Vuodesta 2023 alkaen on oletettu keskimääräisten työtulojen kääntyvän kasvuun lainmuutoksessa säädettyjen säännöllisten tarkistusten vuoksi. Lainmuutoksen vaikutuksiin sisältyy vielä paljon epävarmuutta.

YEL:n valtion osuus

- Valtion osuus on kasvanut viime vuosina voimakkaasti
- Kasvuun vaikuttaa se, että eläkemeno kasvaa, mutta maksutulo ei ole juurikaan kasvanut viime vuosina ennen vuotta 2022. Vuosina 2023-2024 eläkemeno kasvoi poikkeuksellisen paljon ennakoitua suurempien työeläkeindeksikorotusten vuoksi. YEL on jakojärjestelmä eli rahastoja ei ole käytössä paikkaamaan maksutulon ja eläkemenon erotusta kuten esim. TyEL-järjestelmässä on.
- Vuodesta 2023 alkaen on oletettu keskimääräisten työtulojen kääntyvän kasvuun lainmuutoksen vuoksi. Työtulojen ja siten maksutulojen oletetun kasvun vuoksi valtion osuuden kasvun arvioidaan tasoittuvan muutamaksi vuodeksi ennustejaksolla. Lainmuutoksen vaikutuksiin sisältyy vielä paljon epävarmuutta.